

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2019/2020 навчальному році
(заочний тур)

2020 р.

Секція: Філософія

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів (256)
1.	Василенко Олександр Віталійович	Центр туризму та краєзнавства Добропільської міської ради, Білицька загальноосвітня школа I-III ступенів №10 Добропільської міської ради Донецької області	10	0,9	1,8	2,1	1,4	0,8	0,8	19,5
2.	Долгий Андрій Іванович	Краматорська загальноосвітня школа I-III ступенів №16 Краматорської міської ради Донецької області	11	1	2	3	2	1	0,9	24,75
3.	Дорохіна Анастасія Володимирівна	Опорний заклад «Торецька загальноосвітня школа I-III ступенів №6» військово-цивільної адміністрації міста Торецьк Донецької області	10	0,7	1,8	1,5	1,8	0,7	0,7	18
4.	Озерна Вікторія Олександрівна	Кіндратівська спеціалізована школа I-III ступенів з поглибленим вивченням інформатики та програмування Костянтинівської районної ради Донецької області	9	0,9	1,8	1,5	1,8	0,8	0,7	18,75

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідну роботу
«ОСОБЛИВОСТІ СВІТОГЛЯДУ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ»
учня 10 класу Білицької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 10
Добропільської міської ради Донецької області
Василенко Олександра Віталійовича

Проблема світогляду є однією з найважливіших і найбільш дискусійних проблем у сучасній гуманітарній науці. Тому що вона пов'язана з інтерпретацією та розумінням найголовніших, базових принципів функціонування суспільства і держави, їхнього устрою, життєдіяльності націй, взаємовідносин соціальних верств, життя кожної конкретної особистості. Також не менш дискусійною сьогодні є і проблема так званих загальнолюдських цінностей. Якщо не торкатися філософсько-аксіологічної наукової теорії цінностей, то завжди виникає постійна колізія поміж всезагальністю проголошуваних цінностей і їхнім значенням у процесах історичного розвитку людської цивілізації та конкретних реальних ситуаціях повсякденного існування.

Науково-дослідна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури. У вступі автор обґрунтовує актуальність вибору теми дослідження, оцінює ступінь розробленості проблеми світогляду молоді в роботах вітчизняних і зарубіжних філософів, визначає об'єкт, предмет, мету, гіпотезу і завдання дослідження, обґрунтовує наукову новизну та практичну значущість роботи.

У першому розділі роботи - «Філософія і світогляд» автор розкриває сутність і структуру світогляду (с. 7). У другому розділі роботи - «Формування ціннісного світогляду молоді» О. Василенко аналізує різні дослідницькі аспекти щодо поняття молоді: психофізіологічні, аксіологічні, антропологічні (с. 14). У третьому розділі роботи «Формування громадянської ідентичності особистості» автор досліджує основні підходи щодо поняття громадянської ідентичності в дослідженнях зарубіжних і вітчизняних вчених (с. 22).

У висновках науково-дослідної роботи підводяться підсумки проведеного дослідження - «отже, філософія - це наш надійний, духовний орієнтир особистості, який направляє до мудрості, до оцінювання власного життя не лише у масштабах сьогодення. Вона повертає людину до вічності, наповнює її розум думками про минуле і майбутнє, виводить за межі інтервалу її особистого існування, додає стимулу до самопізнання, самовдосконалення й самореалізації, надає осмисленості і сенсу всьому життю» (с. 32). Зокрема, в роботі вказується, які тенденції в світогляді української молоді сприяють

становленню соціальної суб'єктності і найбільш конструктивно відображають еволюційний процес в системі людина-природа-суспільство.

Незважаючи на позитивну оцінку дослідження О. Василенко до роботи є декілька зауважень:

1. У вступі науково-дослідної роботи доцільно було охарактеризувати методи дослідження, що використовувались у роботі.

2. Для більшої наочності матеріалів викладених у роботі бажано було ілюструвати його схеми, таблицями, світлинами, графіками тощо.

3. В роботі зустрічаються друкарські та стилістичні помилки.

Зауваження не носять принципового характеру і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Науково-дослідна робота О. Василенко «Особливості світогляду сучасної молоді» виконана на високому науково-теоретичному рівні, є завершеним науковим дослідженням і відповідає вимогам, які висуваються до науково-дослідних робіт МАН України. Робота рекомендується до II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

Рецензент:

доктор філософських наук,
професор кафедри філософії,
історії та соціально-гуманітарних
дисциплін ДВНЗ «Донбаський
державний педагогічний університет»

Г.Д. Ємельяненко

Підпис Г.Д. Ємельяненка засвідчую
Нач. відділу кадрів ДВНЗ «ДПУ»

Є.С. Сілін

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідну роботу

«Образ людини кіберсуспільства»

учня 11 класу Краматорської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступеню №16

Краматорської міської ради Донецької обл.

Долгого Андрія Івановича

Історико-філософський дискурс ХХІ століття відображає пошуки соціальної моделі сьогодення та філософські обриси майбутнього. Проблема образу людини кіберсуспільства виправдано постає об'єктом філософської рефлексії та є актуальною. А. Долгий аргументує вибір теми дослідження, визначає мету і завдання наукового пошуку, його методологічну базу, характеризує апробацію результатів дослідження. Критичне осмислення використаних джерел забезпечує належний рівень вивчення проблеми.

Наукова новизна дослідження полягає у виявленні новітніх вимірів екзистенціалів буття людини кіберсуспільства та визначенні концептуально-світоглядної основи критично-креативного мислення людини кіберсуспільства. Дослідження парадигм соціального буття ХХІ століття дозволяє з'ясувати спільні риси рідинного, секуляризованого, медіа суспільства, такі ознаки кіберсуспільства як індивідуалізація, відокремлення, відчуження, байдужість, автентичність та медіакомунікація. Автор використовує новітні ідеї Н. Харарі, З.Баумана, М. Мак-Люена, Ч. Тейлора, підкреслюючи невизначеність людської перспективи.

Заслуговує схвалення аналіз онтологічного, гносеологічного та соціально-філософського аспектів проблеми, дослідження цілепокладання людини кіберсуспільства у вимірі дизайн-мислення. Актуально звучить теза про те, що технічні досягнення ставлять на порядок денний формування нового типу людини Homodeus – людини Бога та вдосконалення кібермашин, що породжує гострі етико-філософські дискусії. Відтак, на думку автора, комунікативний вимір людини ХХІ століття становить її соціальну сутність та самоідентичність, а переформатування типу мислення є гносеологічним викликом кіберсуспільства.

Зміст роботи повністю розкриває тему. Дослідження викликає надзвичайно позитивне враження гостротою проблематики і когнітивним оптимізмом, проте, на жаль, представляється можливим зробити деякі зауваження:

- розглядаючи образ людини кіберсуспільства, автор залишає поза увагою визначення категорії «кіберсуспільство»;

- у висновку зазначається, що етнічний ґрунт людського буття є необхідною умовою збереження людської самості (с.28), а це дійсно незаперечний факт, однак, в тексті роботи даний аспект не знайшов належного висвітлення;

- відсутня нумерація сторінок, наявні граматичні помилки (с.2, 9);

Зауваження можуть бути враховані у процесі доопрацювання і не применшують рівень роботи. Зміст та результати дослідження викладаються автором стисло, логічно, аргументовано. Висновки відповідають поставленим завданням та меті. Науково-дослідна робота має пошуковий характер, відображає власну позицію автора, відповідає віковим інтересам учня та свідчать про обізнаність учасника конкурсу щодо сучасного стану проблеми.

Науково-дослідна робота А. Долгого «Образ людини кіберсуспільства» є завершеним науковим дослідженням, містить елементи новизни, виконана на високому науково-теоретичному рівні і відповідає вимогам, які висуваються до науково-дослідних робіт МАН України та рекомендується до конкурсу-захисту.

Рецензент:

кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії, історії та
соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «ДДПУ»

Підпис Л.В. Абизової засвідчую
Нач. відділу кадрів ДВНЗ «ДДПУ»

Л.В. Абизова

Є.С. Сілін

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідну роботу
«Естетичний аналіз темпоральної сутності музики»
учениці 9 класу Кіндратівської спеціалізованої загальноосвітньої школи
I-III ступенів з поглибленим вивченням інформатики та програмування
Озерної Вікторії Олександрівни

У роботі визначено специфіку темпоральної сутності музики як філософсько-естетичного феномена, що співвідноситься з внутрішньою активністю музичної свідомості людини. Позначені функції філософсько-естетичних аспектів феномену музичного в культурі: гносеологічна, гуманістична, нормативна, рефлексивна.

Проблематика науково-дослідної роботи В. Озерної «Естетичний аналіз темпоральної сутності музики» на даний момент добре вивчена і висвітлена в різних джерелах. В роботі продемонстровано обізнаність автора про сучасний стан проблеми, виражений власний погляд і зроблені самостійні висновки з приводу впливу темпоральної сутності музики як аспекту буття культури. Робота містить всі структурні частини: вступ, основна частина, висновок, список використаних джерел, тобто оформлення роботи відповідає означеним критеріям.

Дуже розумно і детально складений вступ роботи з поставленою метою і завданнями, об'єктом, предметом і методами дослідження, з науковою новизною, теоретичною і практичною значимістю.

Теоретична значимість містить інформацію, що таке розуміння категорій «темпоральність» і «час»; розширення та поглиблення естетичних уявлень про темпоральну сутність музики. Теоретична частина відповідає обраній темі. Практична значимість дослідження представлена логічно, докладно і полягає в тому, що основні положення і висновки дослідження можуть бути використані в подальшій дослідницькій діяльності.

Висновки в роботі зроблені різнопланові, обґрунтовані. Кількість джерел інформації більш, ніж достатньо, сутність часопросторової природи музики та музична герменевтика автором були вивчені ретельно.

Загалом позитивно оцінюючи здобутки В. Озерної вважаю за доцільне висловити й певні критичні зауваження до поданої науково-дослідної роботи:

1) В. Озерна отримала досить оригінальні результати у дослідженні філософсько-методологічного і естетичного аналізу просторово-часових концепцій музики, і визначення тенденцій розвитку темпоральності в музичному мистецтві при вирішенні поставленої мети. Але цей результат залишився, на нашу думку, необґрунтованим за межами наукової новизни. Правильне формулювання особистих результатів значно збагатило б роботу.

2) Слід зауважити, що основний текст науково-дослідної роботи не містить ілюстративного матеріалу. На нашу думку, включення окремих малюнків, таблиць, що ілюструють текст роботи, позитивно позначаються на загальному сприйнятті викладених у роботі положень.

3) Є певні орфографічні неточності, друкарські помилки, зокрема, стор. 4, 5, 7, 9 тощо.

Науково-дослідна робота В. Озерної «Естетичний аналіз темпоральної сутності музики» відповідає вимогам, що пред'являються до досліджень подібного роду і може бути рекомендована до захисту.

Рецензент:

доктор філософських наук,
професор кафедри філософії,
історії та соціально-гуманітарних
дисциплін ДВНЗ «Донбаський
державний педагогічний університет»

Підпис Г.Д. Ємельяненко засвідчую
Нач. відділу кадрів ДВНЗ «ДДПУ»

Г.Д. Ємельяненко

Є.С. Сілін

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідну роботу

«Питання «Свободи» у концепції авторитарної особистості Еріха Фромма»
учениці 10-А класу Опорного закладу «Торецька загальноосвітня школа І-

ІІІ ступенів № 6» військово-цивільної адміністрації міста Торецьк
Донецької області Дорохіної Анастасії Володимирівни

Оригінальна філософія людини Е. Фромма, спрямована на подолання глибокої кризи особистості. Проблема структурування моделі свободи сучасної людини завжди залишатиметься своєчасною, тому наукове дослідження А. Дорохіної є актуальним. Авторка, використовуючи філософсько-психоаналітичну спадщину Е. Фромма, обґрунтовує доцільність обраної теми, аналізує еволюцію розуміння свободи, з'ясовує взаємодію психологічних і соціальних факторів у процесі її формування, можливості її деформації та механізми проявів у сучасному суспільстві.

У науково-дослідній роботі учениця окреслює проблему загальної відчуженості як соціальної патології, способи соціалізації особистості (мазохізм, садизм, деструктивізм, конформізм і любов) та способи адаптації до соціуму (рецептивний, експлуататорський, накопичувальний, ринковий і продуктивний), зазначає, що прийнятною альтернативою авторитарним системам є демократичне суспільство і правова держава. У дослідженні висвітлюється основне протиріччя властиве свободі - народження індивідуальності і біль самотності, позитивний характер свободи як повної реалізації здібностей індивіда, що дає можливість людині існувати активно і спонтанно. Цілком логічним є висновок про те, що в рамках сучасного глобалізованого світу концепт свободи генерується самою людиною.

Проте, на жаль, доцільними є декілька зауважень.

1. У вступі не достатньо чітко формулюється мета роботи та зміст поставлених завдань, об'єкт і предмет дослідження, методика дослідження, ступінь новизни. Деякі з названих елементів відображені в тезах.

2. Слово «Свобода» в назві теми доцільно використовувати без знаку «», оскільки мається на увазі не поняття, а проблема та писати його з маленької літери. Більш коректним формулюванням теми було б наступне: «Проблема свободи в концепції авторитарної особистості Еріха Фромма».

3. В тексті науково-дослідної роботи використовується поняття «книжка Еріха Фромма» (с.6), доречно оперувати поняттям «праця», адже мова йде про філософський доробок.

4. Робота містить елементи компілятивності.

5. Використання русизмів, граматичні помилки (с.3, 4).

6. Поручено вимоги бібліографічного опису використаних джерел.

Зауваження мають характер рекомендації і можуть слугувати перспективою подальших наукових розвідок учениці. Тематика науково-дослідницької роботи відповідає напрямку секції. В цілому, наукове дослідження А. Дорохової «Питання «свободи» у концепції авторитарної особистості Еріха Фромма» є завершеним дослідженням та відповідає вимогам, які висуваються до науково-дослідних робіт МАН України, а її авторка заслуговує на участь у конкурсі - захисті науково-дослідних робіт МАН України.

Рецензент:

кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії, історії та
соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «ДДПУ»

Підпис Л.В. Абизової засвідчую
Нач. відділу кадрів ДВНЗ «ДДПУ»

Л.В. Абизова

Є.С. Сілін